

# PROKLETIJE - BOGIĆEVICA

11.09. – 14.09. 2008.

Tog četvrtka uveče, krenuli smo u nepoznato. Potpuno nepoznato i samo pomalo naslućivano iz tekstova i slika sa interneta, iz novina, nečije planinarske priče...Uputili smo se opet u Crnu Goru, ka Prokletijama, ali ovog puta - Bogićevici. Dva kombija i 31 planinar – toliko je brojala naša grupa. I niko od nas nikada nije pohodio ovu planinu. Tim pre, ovaj izlet, za sve nas, bio je prava nepoznanica i svi smo ga iščekivali sa velikim nestrpljenjem. Noć je nekako brzo proletela, i sa prvim zracima sunca, stigli smo u Plav, oko pola 7 ujutru. Protrljali smo oči, izašli iz kombija, protegli noge i seli u prvu kafanicu da se razbudimo uz tursku kafu. Imali smo dovoljno vremena da se prošetamo i do Plavskog jezera i pogledamo ga iz daljine, plavog i okupanog blagim jutranjim suncem. Iznad njega ponosno se uzdiže Visitor, koji takodje negde stoji zacrtan u našim budućim planovima.



Kućica za dvoje (a može i troje!)

Oko 8 sati, pojavili su se naši domaćini, planinari iz PSD «Hrid» iz Plava. Seli smo opet u naše kombije, a oni u njihov auto i krenuli svi zajedno u pravcu Bogićevice. Prošli smo dolinom Komarače i Temnjačke reke i stigli u Babino Polje (1485m), gde se nalazi mali planinarski kompleks kuća u izgradnji.

Okružene četinarima, na lepom mestu, napravljene su male drvene kućice, sa po dva, tri ili četiri i više mesta za spavanje, kao i jedna veća, u kojoj je u donjem delu smeštena trpezarija, a na spratu se nalazi velika prostorija za spavanje. Još uvek nema vode i struje, ali su naši domaćini, do popodneva, sproveli i struju i vodu, putem kablova i creva. Bili smo prezadovoljni. Ovo je tek početak njihovih poslova vezanih za ovaj kompleks.



Gosti i domaćini ispred glavnog objekta

Ti mladi ljudi, planinari iz Plava, zaista izuzetni entuzijasti i nesebično požrtvovani i ljubazni, odlučili su da za kratko vreme naprave od tog mesta pravi mali, planinarski raj, gde će se okupljati i drugi planinari sa ovih naših prostora. Nama je bila izuzetna čast da smo prva planinarska grupa koja je boravila na tom mestu, a i oni su se iskreno radovali našem dolasku. Pre nego što smo krenuli nazad, postavili su nam bezbroj pitanja o našim utiscima, a takodje tražili da im navedemo i sve sugestije, predloge, kao i da im kažemo čime nismo zadovoljni i šta ne valja, kako bi znali u kom pravcu da idu dalje... U jednom momentu, rekla sam im da je trenutno nemoguće reći šta ne valja, pošto je ceo kompleks u izgradnji, ali da ćemo se zato videti za godinu dana, pa ćemo tada proveriti dokle su stigli i onda im reći šta ne valja...šalila sam se. U svakom slučaju, i ono što su nam sada pružili, bilo je više od očekivanog!

Pošto smo se smestili i spremili za pešačenje, oko pola 11, krenuli smo ka Hridskom jezeru. Preko katuna Kolašinac i Bajrovića katuna (1750m), markiranom stazom kroz šumu, posle ukupno dva i po sata hoda, stižemo do Hridskog jezera (1970m). Susret sa njim nikada se ne zaboravljava. To gorsko oko Prokletija, zaista je možda jedno od najlepših i najatraktivnijih jezera ikada viđenih na teritoriji celokupne bivše Jugoslavije.



Na Hridskom jezeru

Okruženo je sa svih strana tamnim četinarima, tj. borovom šumom. Ovalnog je oblika, a u teget vodi, kristalno čistoj i mirnoj, ogledaju se stoletna stabla četinarara. Izabrali smo najlepše mesto, seli i posmatrali... U takvom trenutku, ništa nam više nije bilo potrebno. Sami smo, sa našim mislima, okruženi tišinom, pogleda uperenog u tu magičnu, mirnu vodu koja smiruje i dušu i telo, u te tamne borove i njihove obrise u jezeru, a samo malo kada podignemo glavu, uzdrhtimo od pogleda na Hridski krš koji se velepno uzdiže iznad jezera i dominira celim tim prostorom... Nezaboravni prizori, zaista. Želimo još malo da ostanemo tu, još malo da gledamo, upamtimo, zabeležimo u sećanje, ali, dan je kratak i zato moramo dalje...Raduje nas pomisao da ćemo u povratku opet tuda proći. Ispred nas je, dakle, taj Hridski krš, ogromna stena iznad jezera ka kojoj kreće većina planinara. Nekoliko njih ostaje da odmara pored vode. Ceo taj predeo POSUT je borovnicama.

Tamno plavim, modrim, svetlo plavim...borovnicama, kojima je jednostavno nemoguće odoleti. Saginjali smo se i brali ih i jeli, jeli...do iznemoglosti. Naše usne, zubi, jezik...sve je bilo plavo, ali nismo marili...Široko smo se osmehivali i nastavljali da se sladimo tim neodoljivo ukusnim bobičavim voćem. Beskrajne blage padine kojima smo prolazili bile su prekrivene tepisima nežne narandžasto-crvenkaste boje koja je dolazila upravo od narandžastog i crvenog lišća nepreglednih malih žbunova borovnica.



Borovnice, borovnice, borovnice...



Uspón na Hridski krš



Na Hridskom kršu

Oko 15 sati, bili smo na vrhu Hridski krš (2358m).



I ponovo...jezero

Ne zna se odakle je pogled na jezero lepši – kada ste dole, pored njega, ili kada ga gledate odozgo, sa visine. U svakom slučaju, pleni svojom neverovatnom lepotom. Sa vrha gledamo najviši vrh Prokletija, duboko u Albaniji, Maja Jezerce, zatim vrhove Karanfila, Maja Kolate, kao i obližnje vrhove Bogićevice. U dom se vraćamo istom stazom. Još jedan susret i pozdrav sa jezerom koje nećemo nikada zaboraviti i koje zove i pleni da dodjemo ponovo, i ponovo...

Uveče su nam domaćini doneli hranu koju smo naručili i obezbedili nam vodu i struju. Posle večere, ušli smo u naše kućice, uvukli se u vreće, i u toploj noći, pod zvezdanim nebom, u toj gustoj šumi, okruženi prelepim Prokletijama, zaspali...

U subotu ujutru, oko 7 sati, krenuli smo minibusevima u pravcu karaule Bogićevica (1660m). Odatle smo krenuli peške, ka vrhu Tromeđa. Naši domaćini i ovog puta bili su sa nama i lagano su nas vodili kroz predivne predele, objašnjavajući nam svako mesto, prevoj, vrh, katun...Kroz prostranu i široku dolinu Bogićevice, preko nekoliko živopisnih katuna (1800m), postepeno smo se peli ka Ledenim Izvorima.



Preдели

Ceo taj predeo neobične je lepote. Za razliku od krševitih i stenovitih Prokletija, surovih i oštih vrhova, na koje smo uglavnom navikli, često dolazeći na tu planinu, ovaj deo Prokletija je nešto sasvim drugo. Vrhovi su opet svuda oko nas, ali sve ima neku blagu, ustalasanu formu, sve je nekako pitomo i dostupno, a opet prelepo. Padine prekrivene žbunićima neobične narandžaste boje zaista su fascinantna prizor. Prostrani katuni na sve strane, sa životom u njima, sa konjima koji pasu, dostojanstveni i lepi, i kao da poziraju pred našim fotografskim aparatima. Izvori i potoci sa hladnom, pitkom vodom, u izobilju, za razliku od gusinjskog dela Prokletija, gde sva voda ponire i nema je...I opet onaj predivan osećaj: okrećemo se na sve strane i ne znamo gde je lepše, šta pre da pogledamo, šta da fotografiramo, ili, jednostavno, samo da zažmurimo i pokušamo da u jednom mahu sve zapamtimo i ne zaboravimo nikada...

Kod Ledenih Izvora, malo smo se odmorili i prijateljski popričali sa pograničnom patrolom koja je tuda prolazila.

Nastavili smo još malo uzbrdo, do graničnog prevoja i grebenom se konačno popeli na Tromeđu (2366m), vrh koji se zaista i nalazi na tromeđi između Albanije, Crne Gore i Kosova. I ceo naš izlet toga dana bio je, između ostalog, i to : na tim predivnim bespućima i visinama, prelaženje granica bez viza, kontrola, pasoša, iz jedne zemlje u drugu... prelaženje granica otvorenog i čistog srca i duše, prepunih pozitivne energije i ispunjenih lepotom, a bez predrasuda i loših misli. No, ipak, bili smo obazrivi. I mi, a i naši vodiči.



Na Tromeđi

Na vrhu nas zatiče jak vetar, pa se sklanjamo u zavetrinu gde pravimo dužu pauzu, i gde jedemo i analiziramo sve vrhove koje vidimo okolo. U daljini naziremo Đeravicu, pred nama je Pasji vrh, Starac, Bogdaš, a tu je i Maja Rops, koji privlači svojom lepotom. Naš vođa se ne koleba ni tren. U momentu menja plan i kaže: « Idemo ipak tamo...», upirući prstom u Maja Rops, «... a u povratku ćemo na Pasji vrh, ako stignemo i vreme to bude

dozvoljavalo ». I dalje imamo sreće sa vremenom. Kovitlaju se oblaci, ali ima i dosta sunca. Nije hladno, osim tog vetra na vrhu i na pojedinim prevojima... Posle slikanja kod graničnog kamena na vrhu, nastavili smo dalje.

Spustili smo se do prevoja Bogičevice (2095m) koji se nalazi između Kosova i Crne Gore, odakle opet imamo divan pogled na Maja Rops, i u daljini, Đeravicu. Slikali smo se pored kosovske zastave postavljene na prevoju, a naši domaćini su popričali i sa meštanima koji su se tu pojavili niodkuda. Ulazeći skoro tri kilometra na teritoriju Kosova, grebenom, vrlo brzo stigli smo i na Maja Rops (2501m).



Narandžaste padine



LINCURA, BOROVNICE I MAJA ROPS

Nismo se puno zadržavali. Iz daljine su se približavali crni, kišni oblaci. Čula se i grmljavina. Zbog nevremena koje se spremalo, vođa odustaje od Pasjeg vrha i brzo krećemo nazad.



Greben

Preko prevoja Belega (2245m), spuštamo se ka dolini Bogičevica. Oblačimo kabanice jer počinje jaka kiša, pljusak...Lije kao iz kabla. U jednom momentu, upadamo i u maglu. No, kratko traje, čak i kiša prestaje na trenutak. A onda ponovo, kao iz kabla... Ne smeta nam. Preko Hadžine Ravni stižemo do Babinopoljske reke. Tu nas čeka pincgauer, vozilo naših domaćina. U prvoj turi, nas 14 se smešta u njega i posle našeg veselog smeha i vrcavih šala, kao i nevidjenog truckanja po makadamskom putu kroz šumu, dok je kiša uporno udarala u ciradu koja je nas štitila, Enes nas uspešno dovozi do doma.U sledećoj turi, u pinc se smešta (zaista ne znam kako, ali stvarno) ostatak grupe, čak njih 17! Da li možete da zamislite atmosferu u kojoj su oni stigli do doma?... Pošto smo se presvukli u suhu odeću, bili smo spremni za još jedno druženje u trpezariji, ovog puta uz još bogatiji meni. Na redu je bila jagnjetina, koju smo naručili da se ispeče dok smo mi bili na izletu. I zaista, stigla je vruća i ukusna u ogromnoj šerpi. Domaćini su nam doneli iz Plava i sve drugo što smo naručili od hrane i pića, tako da je gozba bila prava! A onda su nam se i oni pridružili. Vrlo brzo su instalirali lap top na kome smo odgledali film o Hridskom jezeru, planinarskom kompleksu u kojem smo boravili, i svim drugim lepotama koje pružaju ovi divni prostori. Te večeri su zapisivani i naši utisci u svesku novinara crnogorskih «Vijesti», uz obećanja da ćemo sigurno i iduće godine ponovo doći i biti njihovi gosti.



IPAK JE DUBOKO

Nedelja je osvanula tmurna i kišovita. Spakovali smo sve stvari i minibusevima otišli do Plava. Nismo odoleli crnogorskim specijalitetima iz obližnjih pekara i poslastičarnica, a zatim smo se, dok je kiša neumitno padala, odvezli do doline Ropojana. Društvo su nam opet pravili plavski planinari, koje ni kiša nije sprečila da se još malo druže sa nama. Želeli smo da planinarima koji nikada nisu bili tu, pokažemo još i nju...tu prelepu dolinu iz koje se uzdižu masivi Prokletija, kroz koju teče i ponire reka Grlja i u kojoj se nalazi vrelo Savino oko. Sa kabanicama preko glave, prvo su sišli do vrela. Nivo vode je na tom mestu, usled jakih suša, opao za nekoliko metara, ali ona je i dalje nestvarno plave boje, upravo zbog velike dubine samog vrela.

Zatim smo otišli do mesta gde ponire Grlja i njenog vodopada, ali, nažalost, od vodopada ni traga... Put nas je vodio do Gusinja, naravno. Tu smo opet napravili pauzu od sat vremena i odmah se raštrkali po ćevabdžinicama i poslastičarnicama.

Miris ćevapa zanosno se širio minibusom dok smo kroz kišu, sumaglicu i krajnje depresivno vreme putovali ka Beogradu. Uz priču, malo muzike, pevanja...ušli smo u hladan i vetrovit Beograd. Ali ništa od toga nismo osetili. Ušuškani u jakne, u mislima još okrenuti ka planini i noseći neku lepu toplinu u duši, uputili smo se ka našim kućama. Bogatiji za još jednu planinu i još po neki vrh, za još jedno (možda najlepše) gorsko oko, ispunjeniji za još jednu (neponovljivu) sliku narandžastih padina, i za još jedno prelepo druženje...Koliko li smo mi to bogati i ispunjeni... ?

Zahvaljujemo predsedniku PSD «HRID» Enesu Dreškoviću, kao i članovima tog društva koji su neprekidno bili sa nama, na nesebičnoj pomoći, srdačnom gostoprimstvu i lepom druženju.

Prvi dan: prešli 17 km, savladali 960 metara visine, hodali 8 sati.

Drugi dan: prešli 21 km, savladali 1270 metara visine, hodali 9 sati.

Izveštaj: Marija Petrović, PD Pobeda

Fotografije: Marija Petrović, Dragica Kocić, PD Pobeda

Vođa puta: Milan Lončar, PD Pobeda